

Kroniek Oorlogsslachtoffers van de Tweede Wereldoorlog in de Parochie Pey

**Samengesteld bij gelegenheid van het
Honderd vijftig jaar bestaan van de Parochie**

Copyright: Pejerlandj.nl R.Rutten

Hingen: 20 januari 2012

Voorwoord van René Rutten:

Ter gelegenheid van het honderd vijftig jarig bestaan van de parochie Pey hebben er diverse activiteiten plaatsgevonden. Een van deze activiteiten is het herdenkingsweekend van de oorlogsslachtoffers uit de parochie in de tweede wereldoorlog op 20 en 21 januari 2012. Op deze data is de parochie Pey in 1945 bevrijd van de onderdrukking van de Duitse Nazi's.

Omdat de opmars van de geallieerde troepen op 29 september 1944 stagneerde voor de Vloedgraaf in Susteren en deze opmars pas op 16 januari 1945 is voortgezet, hebben de toenmalig gemeente Susteren, Echt en Montfort nog een behoorlijke portie oorlogsgeweld te verduren gekregen. Ook de parochie Pey kreeg daarvan zijn deel, ondanks dat de bevolking op 7 november 1944 was geëvacueerd. Het Hingen werd vrijgesteld van evacuatie. Als de bevolking van dit dorpje op twee dagen tijd groeit van ongeveer 650 naar 2600 personen zegt dat voldoende over de gastvrijheid. Dit aantal was verdeeld over 96 woningen en duurde van 7 november 1944 tot 22 januari 1945.

In de parochie Pey, waar toen ook een gedeelte van St. Joost toebehoorde, zijn 45 dodelijke slachtoffers gevallen, zowel in Pey, Hingen als op andere evacuatieplaatsen, waaronder voornamelijk Vlodrop. Het merendeel van de slachtoffers is gevallen in de tweede helft van januari 1945 toen het oorlogsgeweld het hevigst was in onze omgeving. Vanaf 29 september 1944 waren er Britse granaatbeschietingen en luchtaanvallen op de Duitse troepen die vanaf Susteren een sterke verdedigingslinie hadden aangelegd. Maar toen de geallieerde troepen op 16 januari 1945 hun opmars hervatten vanaf de Vloedgraaf werd het pas echt menens.

De totale Parochie Pey was bevrijd op 21 januari 1945 en Montfort op 24 januari 1945. In deze kroniek zullen wij niet gaan uitwiden over de strategische oorlogvoering en de verschrikkingen hiervan. Als voorbeeld hiervan wel enkele foto's van de verbitterde gevechten op de St. Joosterweg.

Gevechten op de St. Joosterweg op 21 januari 1945

Op de website Pejjerlandj.nl, die opgestart is door Thei Golsteijn in 2006, zijn in de loop der tijd een aantal oorlogsverhalen vastgelegd door René Rutten. En vanuit deze gegevens is de compilatie gemaakt van de 45 oorlogsslachtoffers in onze parochie.

De gegevens zijn voornamelijk verkregen door interviews met de mensen die erbij waren of uit overlevering. De verhalen hebben dus een vrij authentiek karakter waardoor ze ook erg waardevol zijn. De samenstellers hopen dat deze kroniek een interessante bijdrage levert aan het herdenkingskarakter van honderdvijftig jaar parochie. De gevallen met "hun verhaal" zullen wij de revue laten passeren in chronologisch volgorde waardoor duidelijker tot uitdrukking komt in welke periode de verschrikking van de oorlog het ergste was. De namen van de mensen die vielen worden met respect genoemd.

Het verhaal achter de gevallen in de tweede wereldoorlog uit de Parochie Pey, in chronologische volgorde.

Tot de parochie Pey behoorde tot december 1945 ook het Echter gedeelte van St. Joost. (Hingenderstraat en zuidzijde Heerdstraat)

24 mei 1940: Theo Beunen Echterstraat Hingen, 37 jaar.

Thei is gesneuveld in Coquelle bij Calais in Frankrijk. Hij is in eerste instantie in Coquelle begraven. Hij is herbegraven op het kerkhof van Pey op 27 februari 1950. Thei was lid van de luchtwachtgroep Echt, dat was een semi-militair corps van vrijwilligers. Bij de inval van de Duitsers op 10 mei 1940 zijn de luchtwachters moeten vluchten.

Over zijn overlijden wordt in een krantenartikel het volgende vermeld: “Theo sneuvelde in een korenveld in Coquelle, iets verder dan Calais op 24 mei 1940, na eerst tezamen met de andere luchtwachters van Echt te zijn ontsnapt aan de hel op het vrachtschip de “Pavon”, dat op zee op weg naar Engeland gebombardeerd werd, waarna zij bij Coquelle in de buurt van Calais aan land kwamen.

Bij het vluchten, tijdens een gevecht, uit een brandende boerderij trof hem een splinter van een kartets. Hij overleed ter plekke met een soldaat uit Amsterdam en ze werden tezamen op een klein kerkhof aldaar begraven.”

Tante Trui Beunen-Smeets bleef toen, in hun woning aan de Echterstraat, achter met drie kleine kinderen van respectievelijk vijf, drie en één jaar met de hele oorlog nog voor de boeg en dat was geen kleinigheid.

14 juli 1943: Huub Leurs Pey, 22 jaar.

Huub is overleden in Mulheim in Duitsland. Op welke manier hij om het leven is gekomen is nooit helemaal duidelijk geworden, hij is wel aangemerkt als oorlogsslachtoffer en begraven op het oorlogskerkhof te Loenen, het erekerkhof van de oorlogsgraven Stichting. Een overleveringsverhaal is dat hij betrokken zou zijn geweest bij sabotage in een kolenmijn

Huub Leurs van de Dorpstraat

17 september 1944: Sjang Hochstenbach Pepinusbrug Pey , 44 jaar.

Trouwfoto Sjang en Agnes Hochstenbach

Sjang Hochstebach is door oorlogsgeweld om het leven gekomen in Pepinusbrug te Pey, terwijl zijn vrouw Agnes Hochstenbach-Houben zwaar gewond werd aan een been. Deze trieste gebeurtenis staat zoon Sjaak en dochter Zus, die ooggetuigen waren, tot op vandaag nog in het geheugen gegrift, zoals blijkt uit onderstaand verhaal dat door Sjaak is verteld.

“Op die bewuste zeventiende september 1944 werd boven Lilbosch het motorgeronk van vliegtuigen waargenomen. Toen de geallieerde vliegtuigen ook nog eens rond begonnen te cirkelen vertrouwde mijn vader het niet meer en stuurde mijn moeder, Zus en mij naar een kazemat, die als schuilkelder dienst deed. Deze kazemat lag achter de woning van de familie Wolters aan de overkant van de weg en was in 1940 als verdedigingswerk gebouwd door de Nederlandse Defensie. Mam nam Zus en mij bij de hand en liep met ons door het achterpoortje van de burens, de familie van Wegberg, richting kazemat. Pap zou de deur sluiten en ons volgen maar we hebben hem nooit meer teruggezien.

Plots was er overal een hels kabaal, eerst mitrailleurvuur en daarna werden nog twee bommen gegooid. Moeder kreeg een bomscherf door haar knie en zakte na enkele meters in elkaar door bloedverlies. Het is haar geluk geweest dat de overbuurman Wolters, direct na het gebeurde, naar haar toe is gekropen en haar been met aan elkaar geknoopte zakdoeken heeft afgebonden. Zus vluchtte een nabijgelegen schuurtje in, waar verschillende mensen zaten te bidden. Zelf wist ik de kazemat te bereiken, waar verder niemand inzat. Ik was moederziel alleen.”

Kazemat achter de boerderij Wolters

Sjang Hochstenbach bleek door bomscherven zodanig te zijn gewond dat hij ter plekke is overleden. Moeder Agnes kreeg de eerste geneeskundige hulp van dokter Wackers uit Echt en werd naar het ziekenhuis vervoerd. Zij is door pastoor Cramer in kennis gesteld van het

overlijden van haar man en hij is haar ook blijven begeleiden. Agnes heeft blijvend last gehouden van haar knie.

Waarom de geallieerden deze actie hebben ondernomen is altijd onduidelijk gebleven. Het vermoeden bestaat dat de grote groene waterton op wielen, die voor de boerderij van de familie Wolters stond en de groene woonwagen van Krüger uit Sittard die voor de Duitsers graan moest dorsen, is aangezien voor Duits oorlogsmateriaal. Het mitrailleurvuur maakte van het watervat een gieter. Het afwerpen van de bommen heeft wellicht ook nog te maken gehad met de verwarde oorlogssituatie in die periode. Nabij Lilbosch was een sterke Duitse verdedigingslinie aangebracht en het geallieerde front lag stil voor Susteren.

2 oktober 1944: Graad Wessels Bosstraat te Pey, 39 jaar.

Graad was het eerste slachtoffer in Pey dat dodelijk getroffen werd door granaatvuur van de geallieerden vanuit Susteren. Aangezien de granaatbeschieting geheel onverwacht plaatsvond had hij geen dekking kunnen zoeken en werd op slag gedood. Hij woonde in het pand op de Bosstraat te Schilberg, waar naderhand de friture van “Fin van Simons” werd gevestigd. Hij liet een vrouw met vier kinderen na.

Bosstraat Schilberg 20 januari 1945

Noodkerkhof nabij Kapel van Schilberg

11 oktober 1944: Sjeng Hausmans Dorpstraat Pey, 24 jaar.

14 januari 1945 – 24 februari 1945: Lambert Hausmans, 23 jaar.

De familie Hausmans van de Dorpstraat in Pey is waarschijnlijk in de parochie Pey de familie die de meest dramatische oorlogsgeschiedenis kent.

Omdat aan deze familie een heel hoofdstuk gewijd is in de klapper: “Oorlogsverhalen uit WO II die niet verloren mogen gaan” van René Rutten en ook opgenomen is op www.pejjerlandj.nl, beperken we ons in deze kroniek tot het sneuvelen van de twee zonen onder barre omstandigheden aan het Oostfront.

Waarschijnlijk door verraderswerk waren de Duitsers er achter gekomen dat vader Hausmans nog de Duitse nationaliteit had. Hij was namelijk in de eerste wereldoorlog gedeserteerd uit het Duitse leger. Hij is met een Nederlandse vrouw getrouwd en alle kinderen zijn ook in de omgeving van Pey geboren.

De gehele Nederlands "Duitse" familie Hausmans in betere tijden

Ondanks dat het gezin volledig geïntegreerd was in de Peyer maatschappij en een voornamelijk rol speelde in het sociale leven was er geen pardon. De drie oudste jongens moesten bij de vijand in dienst. Direct werd er al druk opgezet. Er zouden strenge represaillemaatregelen genomen worden t.o.v. de rest van de familie indien ze onderdoken. Sjeng, Lambert en Sjaek meldden zich dan ook voor de Duitse krijgsdienst.

v.l.n.r. Lambert, Sjeng en Sjaek in de zo gehate Duitse uniformen

Sjaak(Sjaek), geboren 16-12-1924 kwam thuis op 25 december 1944:

werd door de Duitsers in Denemarken geleverd als verzorger van een Duitse officier en heeft er niet zo'n slechte tijd gehad. Toen Denemarken door de geallieerden bevrijd werd van het Duitse juk, heeft Sjaek op voorspraak van een geallieerde officier die zijn verhaal accepteerde en vertrouwde een vrijgeleide bewijs gekregen en is hij naar huis mogen gaan. Dat was op 25 december 1944.

Lambert (25-10-1921 tot jan/febr 1945):

bracht het er slechter vanaf want hij is in de gedwongen Duitse krijgsdienst, in eerste instantie als vermist opgegeven aan het Oostfront. Pas in 1979 is er via het nationale Rode Kruis informatie ontvangen waaruit men mag concluderen dat hij gesneuveld is, maar dat het juiste tijdstip niet te achterhalen is. In de informatie van Het Nederlandse Rode Kruis d.d. 8-5-1979 is de volgende passage opgenomen:

Van de “Suchdienst München” van het Duitse Rode Kruis ontvingen wij een brief met “Gutachten” ter doorzending aan Uw adres. In dit “Gutachten” wordt verklaard dat aangenomen moet worden dat uw broer:

H a u s m a n s, Aloysius Lambertus Leonardus,

Geb. 25.10.1921 te Susteren,

is gesneuveld tussen 14 januari en 20 februari 1945 ten noord/westen van Warschau, richting Lodz en Thorn. Wij hopen dat hiermede de onzekerheid, die bij u mogelijk nog kon bestaan inzake het lot van uw broer is weggenomen.”

Sjeng (17-04-1920 11-10-1944):

heeft van het begin van zijn oorlogsperiode een dagboek bijgehouden. Correspondentie van Sjeng kwam altijd via de veldpost, maar op een gegeven moment kwam de post via een andere instelling, dat vond men vreemd. Achteraf niet, want Sjeng heeft een poging om te vluchten ondernomen en is in Roermond uit de trein gehaald door de Nazi's.

In voornoemde periode kreeg de familie ook “bezoek” van de Gestapo met veel machtsvertoon. Er stopte een gevechtswagen voor de deur op de Drees en er sprongen 5 Gestapo figuren uit. Twee posteerden zich bij de voordeur en twee bij de achterdeur en eentje ging naar binnen het huis doorzoeken en blafte wat vragen naar de aanwezige familieleden. Sjeng was schijnbaar zoek. Aangezien zij niks vonden en aan de reactie van de familie merkten dat men niet wist waar de verblijfplaats van Sjeng was, vertrokken de “helden” onder het uiten van waarschuwingskreten.

Het vermoeden bestaat dat Sjeng naderhand, als deserteur, verbannen is naar het oostfront, want hij is op 11 oktober 1944 gesneuveld in Schirwindt in Oost Pruisen. Hiervan is de familie door Het Nederlandse Rode Kruis met hun schrijven van 19 augustus 1946 in kennis gesteld.

12 oktober 1944: Theo Vullings Patersweg Slek , 39 jaar.

12 oktober 1944: Triene Vullings Patersweg Slek, 34 jaar.

12 oktober 1944: Lèneke Vullings Patersweg Slek, 2 jaar.

12 oktober 1944 was een hele zwarte bladzijde in de oorlogsdramatiek van de parochie Pey. Op deze datum vielen in het gezin Vullings-Jeuken op de Patersweg drie dodelijke slachtoffers.

De Duitsers hadden een aantal kanonnen in oorlogsstelling gebracht nabij de boerderij van Driek Jeuken, de vader van Triene. Ze vuurden enkele salvo's af richting Susteren waar de geallieerde troepen aan hun opmars bezig waren en verplaatsten zich toen snel. Vader Theo Vullings had het bange vermoeden dat deze actie wel eens een reactie kon veroorzaken en hij begon maatregelen te nemen om zijn gezin in veiligheid te brengen, maar de reactie van de geallieerden kwam sneller

dan hij gedacht had. Onder een oorverdovend lawaai kreeg het huis enkele voltreffers met het fatale gevolg dat Vader Theo, Moeder Triene en dochter Lèneke op slag het leven lieten. Hun dochter Nellie werd zwaar gewond aan een hand en heeft een aantal vingers verloren. Ook een aantal Duitse soldaten sneuvelden onder dit geweld.

Het echtpaar Vullings-Jeuken.

Betje Jeuken heeft samen met Dr. Heinrichs eerste hulp verleend en is met een Duitse ambulance met gewonde Duitse soldaten en Nellie naar het ziekenhuis in Roermond meegegaan. Nellie heeft een hele tijd in het ziekenhuis gelegen en is bij een bombardement op het ziekenhuis mee naar huis genomen door een verpleegster en naderhand is zij samen met haar zuster Toos bij Meister Aben in huis opgenomen. Vrouw van de meester was een zus van Moeder Triene Vullings.

18 oktober 1944: Willem Beunen Rijksweg Pey, 35 jaar. Willem is dodelijk gewond door granaatvuur dat uit de richting Susteren werd afgevuurd op de Duitse troepen die nog in Pey gelegerd waren. Hij is op dezelfde dag als Mientje Giesberts dodelijk getroffen. Pey was toen nog niet geëvacueerd

Korte rustpauze aan de Rijksweg Pey voor de bevrijders.

18 oktober 1944: Mientje Giesberts Houtstraat Pey, 24 jaar.

Volgens Sef van Wegberg van de Houtstraat was Mien samen met zijn moeder vanuit het portaal van de winkel bij hun thuis naar de begrafenis van de familie Vullings aan het kijken. Mientje maakte toen nog de opmerking van "Wie zal het volgende slachtoffer zijn" Ze ging hierna naar huis en daar sloeg het noodlot toe. Ze zat goed en wel aan tafel toen een granaataanval vanuit richting Susteren kwam. Een voltreffer van een granaat sloeg door het bovenraampje de keuken in en Mien haar achterhoofd werd verbrijzeld en ze was op slag dood.

21 november 1944: Toni Brouwers Dorpstraat Pey, 4 jaar.

De familie van Toni Brouwers was geëvacueerd op de Bosweg in St. Joost. Bij een granaatbeschieting heeft Toni een granaatscherf in zijn buik gekregen en er was levensgevaar. Zijn vader Tjeu heeft een vrijgeleidebewijs van de Duitsers weten te krijgen en heeft Toni, ondanks dat hij zelf ook licht gewond was, door de Duitse frontlinies heen met een fietskar naar het ziekenhuis in Roermond gebracht. Dit heeft echter niet meer mogen baten want Toni is aldaar overleden en ook begraven.

30 november 1944: Adriaan Jans Hingenderstraat St. Joost , 21 jaar.

Adriaan werd door de Grüne Polizei opgepakt bij een razzia en moest voor de Arbeitseinsatz gaan werken. Hij moest in de bossen bij St. Joost hout gaan hakken. Tijdens deze werkzaamheden is hij onder een hevig granaatvuur komen te liggen en was op slag dood.

30 november 1944: Bert Schoenmakers Hingenderstraat St. Joost, 54 jaar.

Bert heeft evenals Adriaan Jans het leven gelaten bij de granaatbeschietingen op 30 november 1944 op St Joost (Parochie Pey). Zijn zoon oudste zoon Wil was met het paard, in de nabijheid van hun woning, bezig gier over een akker te spreiden en Bert ging naar hem toe, met de bedoeling om hem naar binnen te roepen omdat het granaatvuur heviger werd. Zo ver is het niet meer gekomen want op weg naar zijn zoon is Bert getroffen door een granaat en is een nabij gelegen sloot in geslingerd en was op slag dood. Hij liet een vrouw met acht kinderen na.

2 januari 1945: Pit Konings Dorpstraat Pey, 28 jaar.

Het gezin van Bertje Konings woonde aan de Dorpsstraat. Dit gebied moest ook evacueren en Bertje had een onderkomen gevonden op Maria Hoop waar ze naar toe konden. Moeder wilde echter huis en haard met onder andere wat kleinvee niet in de steek laten en weigerde te evacueren. Pit was solidair met mam en liet haar niet alleen achter. Dit is hem echter noodlottig geworden want bij een granaatbeschieting op 2 januari 1945 is hij dodelijk getroffen.

9 januari 1945: Nòl Meuwissen Bosstraat Pey, 24 jaar.

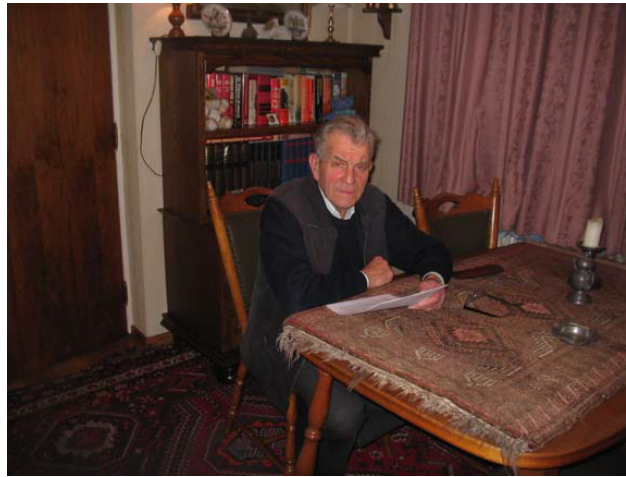
Nòl was met zijn familie geëvacueerd naar Vlodrop. Hij was toen al ernstig ziek want hij had een zwakke gezondheid. Hij werd dan ook in het lazaret bij het klooster van Sankt Ludwig opgenomen en hij is tijdens granaatbeschietingen overleden.

17 januari : Sjeng Meerten Dorpstraat Pey, 22 jaar

De familie Meerten had opvolging gegeven aan het bevel om te evacueren. Zij zijn op 6 november 1944, moeder met 6 kinderen, vertrokken naar Maria Hoop waar ze bij familie onderdak hadden gekregen. De familie Meerten is op 25 januari 1945 weer naar huis vertrokken,

echter met een persoon minder want de oudste zoon Sjeng had op 17 januari 1945, door oorlogsgeweld het leven gelaten. Dit was voor het gezin een groot drama want Sjeng was de kostwinner.

Het verslag dat zijn broer Graad van het gebeuren heeft gedaan geven we onderstaand weer.

Graad neemt het verslag nog eens kritisch door

Sjeng moest in de tweede helft van januari hoofdzakelijk meehelpen met het schoonmaken van de wegen richting Pey, zodat een eventuele terugtrekking van de Duitse troepen op Maria Hoop niet belemmerd zou worden. Dit was niet zonder gevaar, want over en weer was er van tijd tot tijd behoorlijk granaatvuur.

De laatste dagen voor de bevrijding kwamen er steeds minder tewerkgestelden opdagen, maar Sjeng onttrok zich om twee redenen hier niet aan en wel omdat hij zijn “collega’s” niet alleen het vuile werk wilde laten opknappen en omdat de pakkans groot was en dan werd je naar Duitsland getransporteerd. Graad is de mening toegedaan dat indien zijn vader nog geleefd had, dat die hem er wel van overtuigd zou hebben dat het gevaar van de granaten veel groter was, maar het zij zo. Het noodlot sloeg toe op 17 januari 1945. Onder verschrikkelijk granaatvuur moest er dekking gezocht worden. Sjeng deed dat te samen met Frans Sanders en Bair Laumen.

Zij renden het bos in en dachten daar veilig te zijn. Sjeng zocht dekking door op de grond te gaan liggen, maar zijn twee kompanen renden door. Zij hoorden vlak achter zich een geweldige knal en zagen dat Sjeng door granaatsplinters getroffen werd. Zij gingen hulp halen en kwamen Graadje Ramakers uit Putbroek tegen. Deze heeft toen snel een kruiwagen gehaald, daar wat stro ingelegd en tussen het granaatvuur door is hij Sjeng toen op gaan halen en naar het evacuatie adres gebracht Van daaruit is hij naar het klooster van Maria Hoop vervoerd waar een lazaret was ingericht.

Hij werd in een kamertje rechts van de hoofdingang neergelegd. Mam was meegegaan, Pater rector was er ook en Dhr van Hout, gemeenteambtenaar uit Echt. Graad weet dit nog allemaal haarfijn. Erg vervelend was het wel dat Mam de kinderen verwachtte maar die konden door het aanhoudende granaatvuur hun schuilplaats niet verlaten. Sjeng is daar toen gestorven, hij was 22 jaar. Hij is begraven op het kerkhof van Maria Hoop. De verslagenheid was natuurlijk erg groot.

19 januari 1945: Graad Heythuijsen 3^e Bolvennerweg Slek, 23 jaar.

19 januari 1945: Bertje Heythuijsen 3^e Bolvennerweg Slek, 31 jaar.

De Familie Heythuijsen had het bevel om naar het Hingen of St. Joost te evacueren genegeerd en waren in hun eigen huis gebleven omdat ze het vee niet mochten meenemen. Hiervoor hebben de zwagers Graad en Bert Heythuijsen een zware tol moeten betalen. Voordat de bevrijding van de Slek en Lilbosch realiteit werd, hebben de Britten nog een intensief granaatvuur op de verdedigingslinie van de Duitsers in dit gebied afgevuurd.

Het huis van Heythuijsen kreeg een paar zware voltreffers te verwerken, hierbij kwam Bertje om het leven en Betje (zijn vrouw) werd zwaar gewond. Graadje ging hulp zoeken, maar werd bij het oud-RIOS terrein nabij café Jeuken doodgeschoten door een Duitser, die dacht dat hij tot de bevrijders behoorde.

Trouwfoto van Betje en Bert Heythuijsen

De woning van de Heythuijsens lag aan de 3e Bolvennerweg, nu zorgboerderij van Pergamijn van Hans Wolters.

19 januari 1945: Sjaak Leurs e.v. Maria Mertens Kerkveldsweg, 37 jaar.

Jacobus Hubertus Leurs echtgenoot van Maria Cornelia Hubertina Mertens, geboren 29 april 1907.

Gegevens uit het verhaal van Mia Jacobs-Graus:

“Hij werd op **19 januari 1945** op De Dijk op het Hingen doodgeschoten door een Duitse sluipschutter, die zich verborgen had in een huis op de Bergstraat.

Jacobus Leurs was geëvacueerd bij Ome Sjeng en Tant Stien Graus - Mertens In de Planten nr. 9 (Op de plek waar nu het huis van Mia en Sjeng Jacobs staat). Aangezien de totale bevrijding snel te verwachten was, had hij met een handkar wat spullen naar huis gebracht. Toen hij daarvan terugkwam sloeg het noodlot toe en werd hij doodgeschoten achter zijn kar. Aangezien het overdag te gevaarlijk was om hem op te halen, omdat die Duitse fanatiekeling schoot op alles wat bewoog, werd er gewacht tot de duisternis was ingevallen met als gevolg dat hij vastgevroren lag, want het was een hele strenge winter.

Men heeft hem los moeten bikken om het lijk te kunnen meenemen en dat heeft toen enkele dagen bij de familie Graus in de schuur gelegen.”

Het woonhuis met schuur van de fam. Graus In de Planten Hingen

20 januari 1945: Wullem Beunen St. Joosterweg Hingen, 48 jaar.

Wilhelmus Hubertus Beunen echtgenoot van Maria Helena van Pol en geboren op 21 oktober 1896 (Zoon van Perjan)

Hij werd op **20 januari 1945**, achter zijn eigen huis aan de St. Joosterweg nr. 1, getroffen door een granaat en op slag gedood. Achterbleven zijn vrouw Lieënke, die 4 maanden zwanger was, en 10 kinderen.

Het verhaal van zijn oudste zoon Graad luidt als volgt:

“ Samen met Vader en de gebroeders Heijnen gingen we achter ons huis op het veld waar een bietenkuil was, bieten schoonmaken. De rest van de familie zat in de schuilkelder , (die we samen met de familie Jeuken, vanne mölder, pas gebouwd hadden) omdat er af en toe al sprake was van heviger granaatvuur.

Op een gegeven ogenblik zei hij tegen mij: “Jòng gank nao de sjoelkelder, ich kòm auch zoa” Zoals toen nog gebruikelijk werd naar vader geluisterd. Ik liep toen via de “vaart” naar de voorkant van het huis om naar de schuilkelder te gaan en toen hoorde ik een vreselijke knal en vermoedde het ergste, rende om het huis heen terug naar de bietenkuil en ja hoor het was gebeurd, mijn vader lag daar helemaal verminkt op de grond en was overleden, een van de gebroeders Heijnen verloor een duim en verder hadden ze alleen maar lichte verwondingen. Dit afschuwelijke tafereel heb ik uiteraard vaak voor ogen gehad.”

Het getuigt van moed dat men dit verhaal vrijgeeft. Moge allen hieruit lering trekken over wat het oorlogsgebeuren teweeg kan brengen.

(Slachtofferhulp en WMO bestonden toen nog niet)

De St. Joosterweg stond richting St. Joost in brand op 20 januari 1945

20 januari 1945: Sjaek Baaten Hoogveldsweg Hingen, 35 jaar.

21 januari 1945: Pit Baaten Hoogveldsweg Hingen, 36 jaar

Jacobus Hubertus Baaten, gehuwd met Maria Reuten en geboren 25 nov. 1909

Peter Hubertus Baaten, geboren 13 augustus 1908.

Betje van Lierop-Baaten, zus van de slachtoffers, verstrekte de volgende gegevens:

“Vader Baaten was in 1940 overleden. Moeder Baaten bleef met 12 kinderen achter. Jacobus (Sjaek) die in Voerendaal woonde was door de linies heen naar het ouderlijke huis gekomen om te kijken hoe de toestand was. Helaas kon hij daarna door de versterkingen aan het front en de verhevigde gevechten niet meer terugkeren. Tot overmaat van ramp sloeg in zijn ouderlijk huis het noodlot toe door een Duitse granaat die insloeg en hem zwaar verwondde, hij is nog naar het ziekenhuis gebracht maar is daar, volgens zijn bidprentje, op **20 januari 1945** overleden. Dat was een zware klap.

De familie Baaten had familie wonen op de Berkelaarsweg te Echt en zij besloten, vanwege de steeds onveiligere wordende situatie in en rondom 't Hènge, hiernaar toe te gaan. Het was een hele karavaan. Aangezien ze niet alle spullen in een keer mee konden nemen besloot Peter (Pit) later nog wat spullen op te halen op 't Hènge. Dit werd hem echter noodlottig want op de terugweg werd hij in de buurt van de Kerk van Echt richting Berkelaar getroffen door een granaat en hij was op slag dood. Dat gebeurde **op 21 januari 1945**, de dag van de bevrijding van 't Hènge.”

Op hun bidprentje komt de volgende passage voor: “Gehechtheid aan hun ouderlijk huis, gehechtheid die zich uitte niet alleen en niet hoofdzakelijk in woorden, maar in zorgzaamheid, in offervaardigheid, was wel een van de mooiste karaktertrekken van deze beide mannen. Het gevaar hebben ze niet gezocht, maar wel het noodzakelijke werk edelmoedig op zich genomen”.

Deze tekst gaf de hechtheid van het gezin sprekend weer.

Het huis van de fam. Baaten was gelegen naast speeltuin Hingen aan de Hoogveldsweg, voormalige pand van John Wolters.

Oprukkende Britse troepen op de Hoogveldsweg. Het eerste huis aan de rechterkant was van familie Baaten. Achter de heg ligt nu Speeltuin Hingen.

21 januari 1945: Toon Rijks Hoogveldsweg Hingen, 44 jaar.

Antoon Rijks echtgenoot van Gertruda Hubertina Catharina Helsen, geboren op 22 mei 1900. In het verhaal van enkele familieleden komen de volgende items tot uitdrukking:

“Vermoedelijke overlijdensdatum is geweest **21 januari 1945**. Deze was niet juist vast te stellen omdat Vader Rijks enkele weken vermist is geweest. Hij werd getroffen door een granaat achter zijn huis, toen hij granaatvuur aan het observeren was, op de Hoogveldsweg, waar Betsie en Sjaak Jennissen nu wonen. Hij had een slagaderlijke bloeding aan een arm en verloor veel bloed. Engelsen die toevallig langs kwamen hebben hem verbonden en meegenomen en elders ondergebracht en dat bleek naderhand in Holtum te zijn geweest in een religieuze instelling die tevens als lazaret was ingericht. Aangezien hij herhaaldelijk door zwakte buiten kennis raakte kon men hem niet verstaan. Hij is daar ook overleden en begraven zonder dat zijn thuisfront ergens vanaf wist. Toen ook nog bleek dat moeder enkele weken zwanger was, raakte zij helemaal overstuur.

Ondanks alle onderzoek en navragen in deze zeer hectische periode, waarbij communicatie heel erg moeizaam verliep, werd er geen spoor gevonden. Tot op zekere dag Sjeng Wijers, getrouwd met An Broos, een nicht van moeder, zei: “Maak mij maar een aantal boterhammen want ik ga op zoek en kom niet meer terug voordat ik weet waar vader Rijks is”. Waarschijnlijk beschikte hij al over enige informatie via het Rode Kruis en wilde hij moeder geen valse hoop geven. Hij heeft toen inderdaad ontdekt dat vader waarschijnlijk in Holtum begraven lag. Via de koster van Echt, ene meneer Sevriens, is toen een vergunning tot opgraving geregeld en heeft hij samen met Ome Wullem Coolen het lijk geïdentificeerd als zijnde Antoon Rijks. Vader is toen 30 maart 1945 herbegraven op het kerkhof te Pey. Aangezien Vader een zelfstandige ondernemer was (dakdekker) had moeder geen recht op een uitkering en is er een heel moeilijke tijd aangebroken voor het gezin met 4 kinderen en eentje op komst.”

21 januari 1945: Jan Theunissen Hingenderstraat St. Joost, 24 jaar.

“Toen de Duitsers in het nauw kwamen en moesten terugtrekken, verder naar St. Joost, staken ze de schuur van familie Theunissen in brand, waardoor ze onder dekking van de rook niet zo goed zichtbaar waren voor de Engelsen. Een enkeling bleef achter in een schuttersputje aan de voorkant van de boerderij.

Vader Theunissen en zoon Jan probeerden de brand te blussen, vader haalde emmers water bij de pomp en Jan probeerde op een ladder het vuur aan de balken onder de pannen van de schuur te doven. Toen Jan met de laatste emmer het vuur doofde klonk opeens schoten uit het schuttersputje aan de voorkant bij de weg achter een heg. Jan werd geraakt en zwaar gewond en met behulp van zijn vader kon hij nog in de kelder komen.

Het was al tegen de avond en de hulpverlening was niet meer te bereiken, dat duurde tot de volgende morgen, maar Jan was toen helaas al doodgebloed. De Engelsen die korte tijd na dit voorval via de achteringang in het huis waren gekomen, maakten korte metten met de schutter en schoten hem ter vergelding van zijn laffe daad ter plekke neer”

De laatste Duitse Fallschirmjäger die zich overgaf, op de achtergrond de boerderij van de fam. Theunissen wat thans het eerste huis van St. Joost is.

21 januari 1945: Pit Slangen Hoogstraat Slek, 30 jaar.

Pit Slangen Hoogstraat Slek werd op **21 jan. 1945** slachtoffer van het granaatvuur op het Hingen.

Ook de familie Slangen-Vaessen van de Slek moest gehoor geven aan het evacuatiebevel, dat inhield dat de Slek m.i.v. 6 november 1944 moest evacueren, in verband met de te verwachten oorlogsstrijd tengevolge van het oprukken van de geallieerden vanuit Susteren.

Uit de gegevens die vermeld werden door **Mia Baaten - Slangen** is het volgende verhaal samengesteld:

De familie bestond uit 14 personen, 12 kinderen en vader en moeder. Aangezien het Hingen, waar de ouders van haar zwager Tinus Vergoossen woonden, niet hoefden te evacueren, werd dat hun evacuatieadres. Dat was in “t Böske” bij tante Silia Vergoossen.

De familie Slangen-Vaessen van de Hoogstraat Slek, Piet is de middelste in de bovenste rij.

Daar waren verschillende gezinnen geëvacueerd, zowel familie als kennissen. De leefomstandigheden waren, rekening houdende met het feit dat oorlog was, behoorlijk. Wij trokken naar het Hingen met paard en wagen met de meest belangrijke spullen op de kar, waarop ook de kinderen zaten, vader en moeder liepen er achter aan.

De eerste maanden tot half januari 1945 verliepen, buiten de razzia's, redelijk normaal. In de tweede helft van januari werd de rust echter afschuwelijk verstoord. De oorlogsdreiging kwam steeds dichterbij, de bomaanvallen en het granaatvuur werden steeds heftiger.

Het dieptepunt van dit gruwelijke gebeuren waren de dagen 19, 20 en 21 januari 1945.

De bevrijding van Echt vanaf het Julianakanaal verliep in eerste instantie volgens plan. Maar bij de belangrijke strategisch punten zoals Sleik/Lilbosch, kruispunt te Pey alsmede Hingen/St. Joost werden zware gevechten geleverd en zijn veel slachtoffers, zowel burgers als militairen gevallen.

Ook wij beleefden een dramatisch einde van de oorlog. Mia heeft deze verschrikkingen zo realistisch mogelijk proberen weer te geven.

De oudste zoon Pit, toen 29 jaar, is door de linies heen naar de Sleik gegaan om te kijken hoe hun have door de bevrijdingsoperatie was heen gekomen. Dat viel nog mee en hij had een aantal zaken nog op orde gebracht en keerde terug naar het Hingen om de familie hiervan in kennis te stellen. Hij kwam de keuken binnen en de laatste woorden die hij heeft kunnen zeggen waren: "Mam begin de spullen maar in te pakken want morgen kunnen we naar huis." Er zaten toen 15 personen in de keuken en Pit stond nog in de deur, toen er een granaatregen losbarstte en met een geweldig knal een voltreffer insloeg.

Duitse Falschirmjäger in het veld tussen Hingen en St. Joost die zich, op nadrukkelijk verzoek en smeekbeden van de burgers overgaven, hierdoor werden veel burgerlevens in de schuilkelders gered van de vlammenwerpers

Het was een enorme ravage en vreselijk noodlottig want: Pit kreeg een granaatscherf door zijn keel en is doodgebloed, broer Matje kreeg 16 granaatsplinters door zijn hele lichaam en heeft een jaar lang in het ziekenhuis moeten revalideren. Het was een doffe ellende en het granaatvuur bleef maar aanhouden, desondanks was deze ramp Pastoor Cramer toch ter ore gekomen en deze is toen door het granaatvuur heen geestelijke bijstand komen verlenen en bleef wonder boven wonder ongedeerd. Pit zou na de oorlog, want hij had reeds een tijdje verkering met Mia Kretzer uit Schalbruch, gaan trouwen maar dat is er helaas niet meer van kunnen komen.

Ook deze familie was blij dat ze onder het juk van de Duitsers uit waren, maar deelnemen aan het bevrijdingsfeest was voor hun niet weggelegd, daarvoor waren er letterlijk en figuurlijk te diepe wonden geslagen.

21 januari 1945: Tilly Dircks Kerkveldsweg Oost Pey, 3 weken.

22 januari 1945: Sjan Dircks Kerkveldsweg Oost Pey, 42 jaar.

De familie Dircks van de Kerkveldsweg Oost te Pey was geëvacueerd bij de familie van Herten aan de Heerdstraat op St. Joost. Man van Sjan was broer van Moeder van Herten. De laatste dagen van de oorlog werden ook op St. Joost, vanwege de felle “straatgevechten”, voornamelijk in de schuilkelders doorgebracht zo ook bij de familie van Herten. De familie Dircks zat in een tweede schuilkelder die door de Duitsers was gebouwd. Toen de aanvalsgolf van de Britten de Heerdstraat in denderde was dat ook het geval.

Ze hielden zich goed stil omdat ze bang waren dat de Britten meenden, als ze lawaai hoorden, dat er nog Duitsers in de schuilkelder zaten. Dit had echter een averechts effect, want de Britten dachten hier waarschijnlijk anders over, want zij gooiden een aantal handgranaten in de kelder. Met fatale gevolgen voor de familie; dochtertje Tilly van drie weken bleef op slag dood en moeder Sjan werd levensgevaarlijk gewond. Sjan is enkele uren later nog door enkele boerenjongens letterlijk naar een hulppost in Echt gesleept, omdat in deze paniekperiode geen ander vervoermiddel beschikbaar was. Vanuit Echt is ze nog naar het ziekenhuis in Sittard vervoerd maar dat heeft niet mogen baten, want ze is een dag later op 22 januari toch overleden.

Dit dramatisch gebeuren heeft een grote impact gehad op de bevolking van St. Joost en heeft dan ook de vreugde van de bevrijding een stuk getemperd. Wij hebben deze gegevens gekregen van Tiny een van de kinderen van de familie van Herten, die ooggetuige is geweest. Haar moeder had naderhand het dode kindje op schoot en zei zachtjes tegen Vader: “Ik zit hier met een dood kindje op schoot”. Want zij was bang dat het te zeer een schokeffect zou hebben op de kleinere kinderen als zij dit hoorden. Tiny zelf was toen 8 jaar. Dit verhaal is door de familieleden van de Sjan en Tilly Dircks bevestigd vandaar dat we het ook verantwoord vinden om het te vermelden.

23 januari 1945: Mathijs Schulpen Kruispunt Pey , 54 jaar.

Mathijs Schulpen was veehandelaar en Café baas. Hij is twee dagen na de bevrijding bij granaatbeschieting van het kruispunt aan de Rijksweg in Pey nog dodelijk verwond.

Dode Duitse soldaat bij kruispunt Pey

Stafoverleg op hoek Houtstraat Rijksweg

Het kruispunt was strategisch gezien erg belangrijk vandaar dat er ook zo fel gevochten is, waardoor de opmars van de geallieerden een dag stagneerde

24 januari 1945: Jacoba Hawinkels Wolfsberg Pey, 5 maanden.

Jacobawinkels was met haar familie, Hawinkels-Jutten van de Wolfsberg, geëvacueerd in Montfort en is daar ook slachtoffer geworden van het fatale “vergissingsbombardement” van de Engelsen. Zij is tezamen met de vele slachtoffers begraven in het massagraf te Montfort.

26 januari 1945: Driek van Kempen Dorpstraat Pey, 62 jaar.

26 januari 1945: Toos van Kempen Dorpstraat Pey, 21 jaar.

Driek en Toos van Kempen (vader en dochter) vonden de dood bij granaatbeschietingen toen zij met een hele colonne evacués op weg waren vanuit het nog bezette Vlodrop naar het inmiddels bevrijde Posterholt. Tijdens deze tocht kwamen de vluchtende mensen onder een onzinnig en hels granaatvuur te liggen en werden vele onschuldige mensen en dieren gewond en gedood. Er was niet veel schuilgelegenheid. Was weer eens een “vergissingsbombardement”. Hendrikus van Kempen is direct overleden en Toos werd zwaar gewond naar het klooster te Posterholt gebracht waar ze naderhand overleden is. Tijdens dit granaatvuur trok Moeder van Kempen de twee jongste kinderen naar de kant van de weg en beschermde hen met haar eigen lichaam door zich boven op hen te werpen.

Hendrikus van Kempen

Catharina (Toos) van Kempen

Gezien het grote aantal gedode mensen moesten er noodgraven gemaakt worden en hoe luguber het ook moge klinken, Toos, Driek en Hendrik Koenen werden in een aardappelenkuil begraven. Op 22 maart 1945 zijn ze opgegraven en nadat ze door Thei van Kempen, de oudste zoon, waren geïdentificeerd werden ze herbegraven op het kerkhof van Pey.

De familie van Kempen-Boonen bestond uit 8 personen, was samen met de familie Vrehen-Boonen, 9 personen, naar Vlodrop geëvacueerd op 7 november 1944 op bevel van de Duitsers.

26 januari 1945: Hendrik Koenen Dorpstraat Pey, 45 jaar.

Hendrik Koenen was bij de grote razzia 22 oktober opgepakt door de Grüne Polizei en moest voor de arbeitseinsatz gaan werken in Kirchoven. Hij is daar na een tijdje ontsnapt, heeft zich bij zijn familie gevoegd die in Vlodrop geëvacueerd was en is daar ondergedoken. Hij was bij dezelfde “karavaan” als de familie van Kempen die op de terugweg was vanuit Vlodrop naar het bevrijde Posterholt

Herman Koenen senior

Hij werd ook de dupe van het helse granaatvuur en is samen met Toos en Driek van Kempen in een noodgraf in Vlodrop terecht gekomen en later op 22 maart herbegraven op het kerkhof van Pey. Hij liet een vrouw met 7 kinderen achter. Oorlog is ontzettend wreed, zeker bij zo'n beschieting die geen enkel doel had.

2 februari 1945: Leo van Bezel St. Joosterweg Hingen, 9 jaar.

2 februari 1945: Sjrake van de Ven Op den Dijk Hingen, 9 jaar.

Leonardus, Gerardus van Bezel, geboren 25 mei 1935 en overleden **2 februari 1945**. Zoon van H van Bezel (Baerke vanne Bezel), roepnaam Leo.

Peter Gerardus Marie van de Ven, geboren 16 november 1935 en overleden **3 februari 1945** (zoon van Pit van de Ven) Roepnaam Sjra.

Beiden zijn overleden door het ontploffen van achtergebleven oorlogstuig, zijnde een tankmijn of een panzerfaust, dat wordt niet helemaal duidelijk. Het gebeurde op de Dijk in een wei tussen de woningen van Graadje Vergoossen en Sjang van Bezel.

Agnes Peters-Vergoossen kan zich het vreselijke gebeuren en zeker de confrontatie nog herinneren als de dag van gisteren, het was afschuwelijk. Haar verhaal brengt het volgende tot uitdrukking:

“ Bij de familie Vergoossen (Bie Graadje de bekker) waren na de oorlog een soort politiefunctionarissen ingekwartierd, die onder meer belast waren met het arresteren van en onderzoeken uitvoeren naar “foute” Nederlanders. Een van hen zag op een gegeven moment dat er in de wei, die tussen de bakkerij en het huis van Sjang van Bezel lag, een jongen lopen die iets op zijn rug droeg en dat bleek een mijn te zijn. Zij brachten hem aan het verstand dat het levensgevaarlijk spul was en dit heel voorzichtig op de grond moest leggen terwijl zij op afstand toekeken.”

Achtergebleven oorlogstuig lag destijds her en der verspreid en werd incidenteel in zijn totaliteit opgeruimd. Leo en Sjra hebben waarschijnlijk naderhand dit spul gevonden en zijn ermee gaan experimenteren, want Agnes hoorde een tijdje later een vreselijke knal en zij rende naar buiten en het kwaad was al geschied. De omschrijving van de aanblik zoals zij verwoordde is te luguber om aan het papier toe te vertrouwen.

Leo van Bezel was onherkenbaar verminkt en bleef op slag dood en Peter van de Ven is 's anderendaags in het ziekenhuis overleden.

Van het verhaal dat ook de ronde deed en doet dat de vader van Leo zelf nog een handje van zijn zoon zou hebben gevonden is niet getraceerd.

Jo van de Ven (Broer van Sjra) bevestigt dit verhaal en geeft nog de volgende aanvulling:

“Sjra vertouwde het waarschijnlijk niet helemaal en was een eindje uit de buurt toen de ontploffing plaats vond. Trientje en Jo van Bezel waren getuigen en kregen ook verschillende splinters in hun lichaam. Sjra is nog op eigen kracht naar binnen gelopen en zakte toen in elkaar.

Een militaire arts die gewaarschuwd was, was snel ter plekke trok zijn conclusie, hij heeft Sjra in een laken gewikkeld en meegenomen naar een ziekenhuis waar hij daags daarna overleed.”

Volgens Jo was het oorlogstuig een “panzerfaust”, maar is ook niet zo belangrijk.

Sjra is in eerste instantie begraven in Sittard, in verband met vervoersproblemen, en is later herbegraven op het kerkhof van Pey”.

9 februari 1945: Graad Maessen Hoogstraat Slek, 35 jaar.

De familie Maessen Slangen bestond 7 personen, Graad Nèske en vijf kinderen in de leeftijd van vijf maanden tot 8 jaar. Deze familie moest ook het bevel tot evacuatie opvolgen en deze lijdensweg begon op 7 november 1944.

Ze zijn achtervolgens terechtgekomen in Linne, na twee dagen naar Lerop, op grond van een gerucht dat het evacuatiebevel voor de Slek was opgeheven weer terug naar de Slek. Na er enkele dagen te zijn geweest zijn ze door de “Grünen” weer gesommeerd dat ze sofort moesten vertrekken. Ze zijn toen met een vrachtwagen weer naar Lerop gebracht en van daaruit naar de eiermijn in Roermond tot 1 februari 1945. Toen te voet naar Waldniel in Duitsland. Op 7 februari 1944 werden ze naar een trein gedirigeerd die hen naar Friesland zou brengen.

Dit werd een van de meest dramatische evacuatietransporten in de Tweede Wereldoorlog. Deze trein werd namelijk, toen ze een noodstop maakten in de buurt van Wezel, door Engelse vliegtuigen bestookt met splintergranaten. Uitleg naderhand was dat men veronderstelde dat het een Duitse trein met munitie was. Er vielen tientallen onschuldige slachtoffers.

Graad raakte zwaar gewond en Trieneke kwam in een shocktoestand terecht en Nèske dacht in eerste instantie dat zij ook dood was. Zij moest zich zelf ontfermen over haar doodzieke kindje van negen maanden dat zij in een deken gewikkeld op haar armen had. Graad en Trieneke zijn naar het ziekehuis in Wezel overgebracht waar Graad in de nacht van negen februari overleden is. Ellie overleed diezelfde nacht in de armen van Nèske en het Rode Kruis heeft zich over het dode kindje ontfermd en is naderhand in Enschedé begraven.

Graad is met alle dodelijk slachtoffers uit de trein en van de naderhand uitgevoerde bombardementen op het ziekenhuis van Wezel in een massagraf te Düsseldorf begraven. Trieneke is vanuit het ziekenhuis door een familie, die zich over haar ontfermde, meegenomen naar Lichtenvoorde. Nèske is met de overige drie kinderen in Franeker terechtgekomen van waaruit ze pas 18 mei 1945 huiswaarts zijn kunnen keren met een vrachtwagen die barstensvol zat. Trieneke kwam begin juni 1945 pas terug op de Slek.

De oorlog was voorbij maar de ellende voor de familie nog niet zoals in vele gezinnen waarin de vader, als kostwinner, in de oorlog het leven had gelaten.

Tant Nèske en Trineke controleren op Patriciushof 5 het verhaal voor Pejjerlandj

19 februari 1945: Mèchel Zeelen-van Wegberg Houtstraat Pey, 49 jaar.

De familie Zeelen (Neerke) van Wegberg was in eerste instantie van de Houtstraat geëvacueerd naar Maria Hoop. Mèchel werd daar zwaar gewond aan een been door granaatsplinters toen ze buiten op een berenklaauw eten aan het bereiden was. Zij heeft zo'n ernstige complicaties gekregen, infecties bloevergiftiging e.d., dat haar dit later het leven heeft gekost.

Neerke is met zijn familie in eerste instantie nog naar het Hingen geëvacueerd naar zijn zus Lies Rutten-Zeelen en van daaruit is Mèchel toen de situatie niet meer te harden was door Sjang Oelers met paard en wagen door de front- en vuurlinie heen naar het ziekenhuis van Roermond vervoerd. Daar is ze in alle eenzaamheid op 19 februari 1945 overleden en in een noodgraf begraven. De familie is hiervan pas na enkele weken in eerste instantie informeel, door iemand van het verzet, in kennis gesteld.

Woonhuis aan de Houtstraat van de fam. Neerke en Mèchel Zeelen-van Wegberg

25 februari 1945: Joke Vergoossen (van Dil) Dorpstraat Pey, 5 jaar.

25 februari 1945: Jan Zeelen Houtstraat Pey, 14 jaar.

Joke en Jan zijn allebei dodelijk getroffen door het ontploffen van achtergebleven munitie waarmee ze met een aantal jonge jongens aan het experimenteren waren achter het huis van Dil Vergoossen. Het betrof munitie van de FLAK's (Flug Abwehr Kanonen). Er volgde een ontploffing met zeer lugubere gevolgen. Jan en Joke werden zwaar gewond en zijn ook overleden. Thei Valkenberg raakt vrij zwaar gewond en is in het Ziekenhuis van Sittard opgenomen en heeft de ramp overleefd. Jan en Pie Vergoossen kwamen er zonder noemenswaardig letsel vanaf.

Jan Zeelen, 14 jaar oud, had 's morgens thuis nog gezegd: "Vandaag ga ik mijn fiets in orde maken en dan ga ik naar Mam (Mèchel Zeelen-van Wegberg) in het Ziekenhuis te Roermond. De familie had er op dat moment geen weet van dat Mèchel al op 19 februari overleden en te Roermond begraven was. Tussen Echt en Roermond lag de frontlinie. Roermond werd op 1 maart 1945 bevrijd.

13 maart 1945: Sef Meuwissen Houtstraat Pey, 25 jaar.

Sef werkte op de Valk te Echt en werd met een aantal collega's aangewezen om zich te melden bij de Arbeitseinsatz van de Gestapo en vanuit deze organisatie is hij op verschillende plaatsen in Duitsland moeten gaan werken. De laatste plaats waar hij tewerkgesteld werd als dwangarbeider was Werniskirchen.

Op deze plaats werden ze ook bevrijd door de geallieerden. Helaas sloeg het noodlot voor Sef op een vreselijke manier toe. Hij had zich samen met een aantal companen uit Echt reisvaardig gemaakt, want ze konden naar huis, toen nog onverwacht een bombardement volgde en Sef dodelijk gewond werd en hij Echt nooit meer heeft teruggezien

20 maart 1945: Peter Maessen Dorpstraat Pey, 33 jaar.

Peter was als vrijwilliger werkzaam bij de mijnopruimingsdienst. Toen hij in de buurt van de Roer in Roermond behulpzaam was bij het opruimen van landmijnen, ontplofte een mijn en dat heeft hem het leven gekost. Hij is toen ook in Roermond begraven en hij liet een weduwe met 4 kinderen achter.

7 april 1945: Sjang Meerten Wolfsberg Pey, 27 jaar.

Sjang was een zoon van Kueëb Meerten van de Wolfsberg. Hij was gehuwd met Mia Kohlen van de Rijksweg in Pey. Zij waren naar Vlodrop geëvacueerd. Daar werd Sjang bij een granaatbeschieting aan een been gewond. Hij werd per kruiwagen vervoerd naar het lazaret bij Sankt Ludwig.

Omdat hij bloedvergiftiging kreeg is hij overgebracht naar het ziekenhuis van Sittard, waar hij op 7 april 1945 toch nog is overleden. Zijn vrouw Mia was hoogzwanger en is op 19 april bevallen van hun zoon Jan Meerten.

15 april 1945: Harie Rullenraad Heerdstraat St. Joost, 45 jaar.

Harie was landbouwer te St. Joost en is bij een grote razzia, op 11 oktober 1944, door de Grüne Polizie opgepakt en afgevoerd naar Wuppertal waar hij in het kader van de Arbeitseinsatz dwangarbeid heeft moeten verrichten. Onder welke omstandigheden en hoe hij om het leven is gekomen is nooit helemaal duidelijk geworden. Harie was geestelijk enigszins beperkt.

Vermist en doodverklaard: Theo Knarren Houtstraat Pey, 34 jaar.

Theo was een halfbroer van Frènske Heythuijsen. Theo zijn moeder was Duitse en weduwe en trouwde later met de vader van Frènske en bleef zodoende de Duitse nationaliteit behouden. En moest in dienst bij de Duitse Krijgsmacht. Theo was kleermaker van beroep en had ook een aantal knechten in dienst. Waar en wanneer Theo om het leven is gekomen is nooit duidelijk geworden, en hij is als vermist geregistreerd en dood verklaard.

Tot zover het indrukwekkende en bewogen verhaal van hen die het leven lieten tengevolge van een nietsontziende oorlog, waaruit helaas nog niet genoeg lering is getrokken, dus we zullen de aandacht blijven vragen.

‘Cognoscat generatio altera’

‘Dat het volgende geslacht alles wete’

(kroniek 50 jaar Lilbosch)

Pejjerlandj, 20 januari 2012

©: Copyright Né Rutten

Rjm.rutten@kpnplanet.nl